

4.3 *Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi*

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistys- hyvinvointitoimiala (1 000 €)	ja TA 2022	Muutos	TA+ muutos	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	5 793	0	5 793	7 408	1 615	28 %
Toimintakulut	-103 763	-1 653	-105 416	-106 360	-944	-1 %
Toimintakate	-97 970	-1 653	-99 623	-98 951	671	1 %

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan muutetun talousarvion toimintakate alittui 671 179 euroa. Toimintatuotot ylittyivät 1 614 936 euroa. Ylitys johtui budjetoitua suuremmista kotikuntakorvauksista, varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloista ja eri hankkeisiin tulleista suuremmista erillisistä valtionavustuksista. Toimintakulut ylittyivät 943 757 euroa. Ylitys johtui budjetoitua suuremmista henkilöstökuluista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Sujuva arki 2022

Tavoite	Kaikki Nurmijärven kunnan perusopetuksen päättäneet oppivelvolliset oppilaat aloittavat opiskelun oppivelvollisuuslain 4 § mukaisessa koulutuksessa tai tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa, vaativan erityisen tuen koulutuksessa tai asuinkunnan järjestämästä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Tavoitteeseen pääsemistä edistetään luomalla tehostetun ohjauksen toimintamalli monitoimijaisesti.
Mittari	Ilman tavoitteen mukaista koulutuspaikkaa olevien perusopetuksen päättäneiden oppivelvollisten oppilaiden määrä Opetushallituksen määrittämänä valtakunnallisena tarkastelupäivänä.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Nurmijärvi on asuinkuntana saanut vuoden 2022 viimeisen vuosineljänneksen aikana ilmoituksen seitsemästä perusopetuksen piirissä olevasta tai perusopetuksen päättäneestä, ilman koulutuspaikkaa olevasta oppivelvollisesta. Koko vuonna ilmoituksia on tullut yhteensä 19 kappaletta. Näille nuorille on tarjottu yksilötasoisia ohjausta oppivelvollisuuden jatkamiseksi. Lisäksi ennakoivaa yhteistyötä oppilaitosten kanssa on lisätty, jotta saattaen vaihtaen -periaate toteutuisi entistä paremmin niiden oppivelvollisten kohdalla, jotka siirtyvät lukio- tai ammattiopinnoista asuinkunnan ohjausvastuulle.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Mittaria ei ole esitetty tilinpäätöksessä, joten tarkastuslautakunta ei pääse arvioimaan tavoitteen toteutumista.

Vastine 9.	Mittari on jäänyt raportointipohjasta jostain syystä kokonaan pois, minkä vuoksi asetettuun mittariin ei ole kirjattu toteumaa. Vuoden 2022 valtakunnallisena oppivelvollisuuden suorittamisen tarkistuspäivänä 26.8. oli 6 perusopetuksen päättänyttä oppivelvollista oppilasta ilman tavoitteen mukaista koulutuspaikkaa. Koska laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuoden 2021 elokuussa, kyseiseltä vuodelta ei ole saatavissa vertailutietoa. Sen sijaan elokuussa 2023 kaikki oppivelvolliset olivat tarkistuspäivänä sijoittuneet tavoitteen mukaisiin koulutuspaikkoihin.
------------	--

Tavoite	Kehitetään sitouttavan koulu yhteistyön malli, jossa nuorisotyö koulussa ja opetukseen sitomaton henkilöstö reagoi oppilaiden koulu yhteisöön kiinnittymiseen liittyviin haasteisiin ja vahvistaa myönteisen toimintakulttuuriin kehittymistä sekä lisää oppilaiden sitoutumista koulu yhteisöön.
Mittari	Hyvinvointikyselyt ja koulupoissaolojen määrän kehityksen seuranta.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Syksystä 2021 lähtien kaikilla kunnan viidellä yläkoululla on toiminut opetukseen sitomaton työntekijä. Koulun nuorisotyöntekijät ja kouluvalmentajat ovat toimineet kukin omassa yksikössään ja pilotoineet koulu yhteistyöstä nousseiden tarpeiden pohjalta erilaisia yksilöllisten ja yhteisöllisen toiminnan ja tuen muotoja. Hankkeen alueyhteistyössä on valmisteltu opetukseen sitomattoman henkilöstön työnkuvaa ja käsikirjaa sekä oppilaan kouluun kiinnittymistä vahvistavaa toimintamallia sisältäen toimintamallin poissaolotilanteisiin. Kouluissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen saatiin 2-vuotisen avustus (ESAVI). Lisäksi kouluvalmentajatyön vahvistamiseksi ja laajentamiseksi on saatu opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta yhteisöllisen opiskelu huollon kehittämiseen ja vahvistamiseen vuodelle 2023.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Sitouttavan koulu yhteistyön malli on vasta toteutumassa, joten tulosten ja tavoitteiden toteutumisen arviointi on vielä mahdotonta.
Vastine 10.	Mittari on jäänyt raportointipohjasta jostain syystä kokonaan pois, minkä vuoksi asetettuun mittariin ei ole kirjattu toteumaa. Vuoden 2022 aikana ei ole toteutettu hyvinvointikyselyjä. Perusopetuksen oppilaiden poissaolojen määrien kehitystä seurataan lukuvuosittain viikoilla 46 ja 12. Syyslukukaudella 2021 viikon 46 tarkasteluun on kirjattu yli 50 ja yli 70 tuntia poissa olleiden oppilaiden määrä ajalla 11.8.2021-19.11.2021. Ne olivat

	<p>seuraavat: yli 50 poissaolotuntia oli 615 oppilaalla ja yli 70 poissaolotuntia oli 249 oppilaalla. Kevätlukukaudella 2022 viikon 12 seurannassa näkyy poissaolotuntien kertymä ajalta 11.8.2021-25.03.2022. Ne olivat seuraavat: yli 50 poissaolotuntia oli 1 163 oppilaalla ja yli 70 poissaolotuntia oli 954 oppilaalla. Lukuvuoden 2022-2023 alussa seurattavat poissaolojen tuntimäärät yhtenäistettiin Kuuma-kuntien kesken, jolloin mukaan seurantaan otettiin myös yli 100 tuntia poissa olleiden oppilaiden määrät. Syyslukukaudella 2022 viikon 46 tarkasteluun on kirjattu yli 50, yli 70 ja yli 100 tuntia poissa olleiden oppilaiden määrä ajalla 11.8.2022-18.11.2022. Ne olivat seuraavat: yli 50 poissaolotuntia oli 458 oppilaalla, yli 70 poissaolotuntia oli 202 oppilaalla ja yli 100 poissaolotuntia oli 90 oppilaalla. Vertailuna vielä poissaolotuntien kertymä ajalta 11.8.2022-24.03.2023: yli 50 poissaolotuntia oli 1 120 oppilaalla, yli 70 poissaolotuntia oli 938 oppilaalla ja yli 100 poissaolotuntia oli 841 oppilaalla.</p>
--	---

Tavoite	<p>Vahvistetaan ikäihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä digitaitoja suunnittelemalla Voimaa vanhuuteen -hankkeen alle ikäihmisten kulttuuripolku. Samalla kehitetään kunnan hyvinvointi-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen ja alan eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Laaditaan suunnitelma ja toteutetaan yksi pilottikokeilu</p>
Mittari	<p>Ei erikseen määritettyä mittaria talousarviossa 2022.</p>
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Voimaa vanhuuteen -hankkeen ohjausryhmä, vahvistettuna kulttuuri- ja museopalveluiden edustajilla, on suunnitellut yhteistyössä kunnan yhdistystoimijoiden kanssa ikääntyneille kohdennetun harrastepassin, joka toimii käytännön kulttuuripolku. Passiin on kerätty kunnan eri yhdistysten tuottamia vapaa-ajan palveluita, jotka ovat avoimia maksuttomaan kertatutustumiseen kaikille passin hankkineille ikääntyneille. Hyvinvointipasseja sai maksutta kunnan kirjastoista. Kokeilu päättyi vuoden 2022 lopussa. Lisäksi ikääntyneille markkinointiin aktiivisesti kirjaston K-60 toimintaa, jossa yhdistyy kunnan kulttuuripalveluiden tarjonta.</p> <p>Kunta myös liittyi osaksi kansallista Kaiku-korttia, jolla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja festareille, teatteriin tai kansalaisopiston kurssipaikkoja. Tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien lapsiperheiden, nuorten,</p>

	aikuisten ja ikäihmisten osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Mittaria ei ole esitetty talousarviossa, eikä tilinpäätöksessä, joten tarkastuslautakunta ei pääse arvioimaan tavoitteen toteutumista.
Vastine 11.	Tavoitteeseen on sisällytetty mittari. Ikäihmisten kulttuuripolku ja eri toimijoiden yhteistyön kehittäminen on toteutunut mm. hyvinvointi-/harrastepassikokeilun kautta. Lisäksi kunta on ottanut käyttöönsä Kaiku-kortin, joka osaltaan vahvistaa eri palveluiden välistä yhteistyötä.

Tavoite	Tuetaan demokratian toteutumista lisäämällä kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia kehittämällä kirjastoista matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, jotka tarjoavat monimuotoisia keskustelufoorumeita kuntalaisille ja päättäjille. Luodaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa suoran vaikuttamisen toimintamalli, joka on käytössä vuoden loppuun mennessä.
Mittari	Ei erikseen määritettyä mittaria talousarviossa 2022.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Ratamo-kirjastot hakivat kirjastojen demokratiatyön kehittämiseen valtion avustusta. Avustusta myönnettiin 30 000 euroa. Hankkeeseen palkattiin hanketyöntekijä, joka loi toimintamallin tapahtumakokeilulla ja verkostoitumalla paikallisten päättäjien kanssa. Pääkirjastoon on palkattu tapahtumatoiminnasta vastaava kirjastonhoitaja, jonka tehtäväkuvaan kuuluu toimintamallin jalkauttaminen.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tarkastuslautakunta ei voi tämänhetkisillä tiedolla arvioida tavoitteen toteutumista.
Vastine 12.	Tavoitteena oli luoda toimintamalli, jolla tuetaan kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä ja demokratian toteutumista. Hanketyöntekijä loi Ratamo-kirjastoille tavoitteen mukaisesti toimintamallin. Toimintamallia luotaessa kokeiltiin erilaisia tapoja lisätä keskustelua kuntalaisten ja päättäjien välille järjestämällä mm. Poliitiikan aamukahveja eri toimipisteissä sekä nuorison hyvinvointia käsittelevä keskustelutilaisuus Klaukkalan kirjastossa.

Tavoite	Alle kouluikäisten lasten ja perheiden kohtaamispaikan suunnittelu Klaukkalaan yhdessä Keusoten ja mahdollisten nurmijärveläisten yhdistysten ja seurakunnan kanssa. Kohtaamispaikka on osa Keusoten perhekeskusverkostoa. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja vanhempien osallisuutta, vuorovaikutusta ja voimavaroja sekä tukea perheiden hyvää arkea, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Etsitään yhteistyökumppaneita mukaan toimintaan Nurmijärven alueelta ja etsitään tila toiminnalle vuoden 2022 aikana, niin, että toiminta voidaan aloittaa viimeistään vuoden 2023 alussa.
Mittari	Ei erikseen määritettyä mittaria talousarviossa 2022.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Kohtaamispaikka Suopolun tuvan toiminta käynnistyi 1.11.2022 alkaen lapsiperheiden matalan kynnyksen kohtaamispaikkana. Kohtaamispaikan toiminnan suunnittelussa on huomioitu keväällä 2022 kuntalaisille tehty kysely (180 vastausta). Toimintaa suunnittelemassa ovat olleet varhaiskasvatuksen, Keusoten, seurakunnan sekä liikunta- ja hyvinvointipalveluiden edustajat.</p> <p>Kohtaamispaikan toimintaan on suunniteltu viikkolukujärjestys, joka sisältää erilaisia lapsiperheille suunnattuja ryhmätoimintamuotoja mahdollistaen vertaistuen ja yhteisöllisyyden vahvistamisen. Kohtaamispaikan työntekijät organisoivat sekä arvioivat suunnitelmallisesti toimintaa ja ovat yhteydessä järjestöihin ja muihin toiminnan järjestäjiin sekä auttavat, tukevat ja ohjaavat perheitä tarvittaessa heidän tarvitsemansa tuen piiriin. Keusoten työntekijöistä varhaisen tuen perheohjaaja jalkautuu säännöllisesti kohtaamispaikalle. Myös seurakunnan työntekijä sekä varhaiskasvatuksen S2-opettaja osallistuvat säännöllisesti toimintaan perheiden kanssa. Yhteistyötahojen kanssa sovitaan muusta toteuttavasta toiminnasta (esim. seniorimuskari Nurmijärven opiston kanssa yhteistyössä).</p> <p>Samassa kiinteistössä toimiva avoin päiväkotitoiminta toteutetaan osittain (2 pv/viikko) yhteistyössä kohtaamispaikan toiminnan kanssa mahdollistaen perheille paremmin resursoitun toiminnan toteutuksen.</p> <p>Kohtaamispaikan toimintaa kehitetään jatkuvasti palautteen ja asiakasmäärien mukaisesti. Kohtaamispaikan ohjausryhmänä toimii kuntakohtainen työryhmä, jossa on monialainen edustus. Toiminnan laajentamista eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamispaikaksi valmistellaan vuoden 2023 aikana.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite on osittain toteutunut, mutta selkeä mittari puuttuu.

Vastine 13.	Tavoitteeseen on sisällytetty mittari. Monialainen ja suunnitelmallinen kohtaamispaikan toiminta käynnistyi yhteistyötahojen kanssa toteutettuna 1.11.2022 alkaen.
-------------	--

Tavoite	Laaditaan vuoden 2022 aikana suunnitelma ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä liittyen huonoihin ravintotottumuksiin, vähäiseen liikuntaan, tupakointiin ja päihteiden väärinkäyttöön. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueen, kuntien ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa. Työikäiset ja ikääntyneet ovat kohderyhmä. Toteutus vuodesta 2023 lähtien.
Mittari	Suunnitelman laadinta.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Suunnitelman laatimista ja käytännön toimenpidettä varten on perustettu moniammatillinen yhteistyöryhmä, jossa on Keusoten, vapaaehtoisjärjestöjen ja kunnan edustus. Suunnitelma ja käytännön toteutus on suunnitteilla. Kurssista muodostui omaishoitajille kohdennettu hyvinvointikurssi, joka sisältää elintapoihin ja mielenhyvinvointiin liittyvää opastusta ja ohjeistusta sekä pieniä käytännön harjoitteita. Kurssi kokoontuu kerran viikossa, kuuden viikon aikana. Kyse intensiivikurssista.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tarkastuslautakunta jäi pohtimaan, että miten järjestetty intensiivikurssi vastaa suunniteltua suunnitelmaa ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä.
Vastine 14.	Kurssi toteuttaa käytännössä ennaltaehkäisevää työtä, jota suunnitelman laatimisessa tavoitellaan. Omaishoitajat ovat yksi keino vaikuttaa ikäihmisten hyvinvointiin positiivisesti. Kurssia muokataan saatujen kokemusten perusteella kohdentumaan myös työikäiseen väestöön.

Tavoite	Valmistellaan ikäihmisten ehkäisevän toimintakeskuksen - esimerkiksi olohuonetyyppinen, erilaista aktivoivaa, omaehtoista ja myös ohjattua toimintakykyä, hyvinvointia ja terveyttä ylläpitävää, sekä toiminnallinen verkosto - toimintamalli yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Mittari	Toimintamallikuvaus ja sen toimeenpanosuunnitelma on laadittu vuoden 2022 loppuun mennessä.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Ikäihmisten olohuone -työryhmä ohjasi toiminnan kehittämistä kokoontumalla säännöllisesti vuoden 2022 aikana. Käytännön toiminta käynnistyi yhteistyössä kunnan ja kirkon vapaaehtoisten, kunnan vapaa-ajan palveluiden, yhdistysten ja Nurmijärvi opiston

	<p>kanssa Kirkonkylällä, Heikkarissa syyskuun alusta alkaen. Lisämäärärahan turvin kunta palkkasi toimintaan koordinaattorin 31.12.2022 saakka. Toiminnan laajentamista varten on käyty keskusteluja sekä kartoitettu mahdollisia kunnan tiloja Rajamäen ja Klaukkalan alueelta. Järjestettävän toiminnan suunnittelua muissa asutuskeskuksissa ja mahdollista toiminnan pilotointia pyritään aloittamaan vuoden 2023 kevätkauden aikana.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	<p>Toimialan arvion perusteella ei voida todeta onko tavoite toteutunut.</p>
Vastine 15.	<p>Ikäihmisiin kohdentuva Olohuone-tyyppinen toiminta, jota toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä, on laajentunut kolmeen kunnan suurimpaan asutuskeskittymään eli Kirkonkylän Heikkariin, Klaukkalaan mm. Suopolulle sekä Rajamäen Kylätalolle. Olohuone-hankkeen kehittämiseksi on saatu kolmen vuoden STEA-rahoitus. Toimintaa ohjaa moniammatillinen seurantaryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti.</p>